

Brno 28.4.2013
SRS 024088/2013

Oblastní odbor SRS
Zemědělská 1 a
613 00, Brno

Zpráva č. 5 oblastního odboru BRNO o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 22.4.– 28.4.2013

1. Počasí

Téměř po celé sledované období převládalo slunečné počasí. Nejvyšší teploty, až 27 °C byly zaznamenány 26.4., poté se mírně ochladilo na teploty do 18 °C, bylo polejasno až oblačno, beze srážek.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Probíhá chemická ochrana proti krytonosům a blýskáčku řepkovému v řepce ozimé, postemergentní ošetření proti plevelům v ozimých obilninách, aplikace regulátorů růstu a přihnojování. Pokračuje setí slunečnice, kukuřice a jejich preemergentní chemická ochrana.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 29-32 BBCH)

Růstová fáze: 9 a více odnoží viditelných až fáze 2. kolénka: 2. kolénko postižitelné, vzdálené min. 2 cm od 1. kolénka

Lokální střední výskyt **padlí pšenice (*Blumeria graminis*)** na listech byly nalezeny na okrese Brno-venkov (Moravské Knínice, Čebín, 24.4.).

Hodnotí se 20 rostlin (odnoží) při úhlopříčném průchodu porostem (10 míst x 2 rostliny = 20 rostlin). Z každé rostliny se vybere vždy jedna průměrně vzrostlá, plodná odnož. Místa odběru rostlin jsou rovnoměrně rozmístěná podél trasy průchodu. Hodnotí se napadení rostlin, tj. určí se počet rostlin (odnoží) s příznaky výskytu padlí pšenice (kupky nebo mycelium) na listové čepeli a pochvě. Z počtu kontrolovaných odnoží a počtu napadených odnoží se vypočítá procento napadených rostlin (odnoží). Ošetřují se porosty při indexu napadení vyšším než 10 %. Fungicidní ochranu je třeba usměrnit podle vývoje počasí. Ošetřuje se zpravidla od fáze BBCH 30. Zásahy se provádí zároveň proti celému komplexu listových chorob. Při rozhodování o konkrétním termínu ošetření je vhodné zohlednit rovněž předpokládaný počet ošetření. S cílem oddálit vznik rezistence je nutné střídát fungicidy s odlišným mechanismem působení.

První výskyty **kříška polního (*Psammotettix alienus*)** byly zaznamenány na okrese Břeclav (Němčičky, Křepice, 24.4.) a Brno-venkov (Moravské Knínice, 24.4.).

První výskyt dospělců **dřepčíka obilního (*Phyllotreta vittula*)** na listech byl zjištěn na okrese Brno-venkov (Branišovice, Smolín, 23.4., Čebín, 24.4.), Kroměříž (Kotojedy, 22.4., Kvasice, 23.4.).

První výskyt dospělců **kohoutka černého (*Oulema melanomus*)** na listech byl zaznamenán na okrese Brno-venkov (Branišovice, Smolín, 23.4.), Kroměříž (Kvasice, 23.4., Kotojedy, 22.4.), Uherské Hradiště (Prakšice, 22.4.), Zlín (Fryšták, 23.4.), Vsetín (Lhota u Kelče, 23.4.).

První výskyt dospělců **kohoutka modrého (*Oulema galleciana*)** na listech byl zaznamenán na okrese Brno-venkov (Branišovice, Smolín, 23.4.), Uherské Hradiště (Prakšice, 22.4.), Vsetín (Lhota u Kelče, 23.4.).

První výskyt vajíček **kohoutků (*Oulema spp.*)** na listech byl nalezen na okrese Brno-venkov (Smolín, 26.4.), Znojmo (Krhovice, 25.4.), Břeclav (Němčičky, Křepice, 24.4.).

Pozorování vajíček a larev se provádí ve fázi 32-37 BBCH. Pokud je vyhlýchých larev méně než 50%, pozorování se opakuje po týdnu do doby, než se zjistí 50% vyhlýchých larev.

Přímá ochrana spočívá v použití přípravků na ochranu rostlin na základě monitorování škůdce smýkáním a vizuálním pozorováním výskytu vajíček a larev. V případě středního výskytu (od 0,3 do 0,7 dospělců na 1 smyk) lze očekávat, že za příznivých podmínek může výskyt vajíček a larev překročit ekonomický práh škodlivosti, který nastává při výskytu 0,6 a více vajíček a larev na jednu odnož. Chemické ošetření se provádí v době, kdy je z vajíček vyhlýchých více jak 50 % larev.

Ohniskový, střední až silný výskyt poškození porostu **hrbáčem osenním (*Zabrus tenebrioides*)** byl zaznamenán na okrese Břeclav (Vrbice, Valtice, 24.4.).

JEČMEN OZIMÝ (RF 30-31 BBCH)

Růstová fáze: začátek sloupkování (hlavní odnož i vedlejší odnože se zřetelně napřimují a počínají se prodlužovat, klas vzdálen od odnožovacího uzlu min. 1 cm) až fáze 1. kolénka: první kolénko těsně nad povrchem půdy zjištělné, vzdálené od odnožovacího uzlu min. 1 cm

První výskyt **sítovité skvrnitosti ječmene (*Pyrenophora teres*)** na nových listech byl nalezen na okresech Uherské Hradiště (Drslavice, 22.4., Nedachlebice, 23.4.), Zlín (Horní Ves, 23.4.), Znojmo (Vranovská Ves, 24.4.), Břeclav (Horní Bojanovice, Boleradice, 24.4.).

Lokálně silný výskyt **padlí ječmene (*Blumeria graminis*)** na listech a pochvách listů byly nalezeny na okrese Brno-venkov (Kovalovice, 23.4.).

První výskyt dospělců **kohoutka černého (*Oulema melanomus*)** na listech byl zaznamenán na okrese Znojmo (Plaveč, 24.4.), Břeclav (Boleradice, 24.4.), Uherské Hradiště (Polešovice, 22.4., Nedachlebice, 23.4.), Zlín (Fryšták, 23.4.).

První výskyt dospělců **kohoutka modrého (*Oulema galleciana*)** na listech byl zaznamenán na okrese Znojmo (Plaveč, 24.4.), Břeclav (Boleradice, 24.4.).

První výskyt vajíček **kohoutků (*Oulema spp.*)** na listech byl nalezen na okrese Břeclav (Boleradice, 24.4.).

Pozorování a ošetření viz. pšenice ozimá.

JEČMEN JARNÍ (RF 11-21 BBCH)

Růstová fáze: fáze 1. listu: 1. list rozvinutý až fáze 2. listu: 2. list rozvinutý

Lokálně střední až silný výskyt dospělců a poškození listů **dřepčíkem obilním (*Phyllotreta vittula*)** byl objeven na okresech Znojmo (Tasovice nad Dyjí), Břeclav (Němčičky, Šitbořice, 26.4.).

ŽITO OZIMÉ (RF 31-32 BBCH)

Růstová fáze: fáze 1. kolénka (první kolénko těsně nad povrchem půdy zjištělné, vzdálené od odnožovacího uzlu min. 1 cm) až fáze 2. kolénka: 2. kolénko postižitelné, vzdálené min. 2 cm od 1. kolénka

První výskyt imag **trásněnek (*Thysanoptera spp.*)** na listech byl objeven na okrese Brno-venkov (Smolín, 26.4.).

První výskyt dospělců **dřepčíka obilního (*Phyllotreta vittula*)** na listech byl zjištěn na okrese Brno-venkov (Smolín, 23.4.).

První výskyt dospělců **kohoutka černého (*Oulema melanomus*)** na listech byl zaznamenán na okrese Brno-venkov (Smolín, 23.4.).

První výskyt dospělců **kohoutka modrého (*Oulema galleciana*)** na listech byl zaznamenán na okrese Brno-venkov (Smolín, 23.4.).
Pozorování a ošetření viz. pšenice ozimá.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 52-57 BBCH)

Růstová fáze: hlavní květenství volné, stejné výše jako horní listy až jednotlivé květy sekundárních květenství viditelné (uzavřené)

V důsledku **rychlého růstu** došlo ve spodní části rostliny k silnému popraskání pokožky stonku (Znojmo, Brno-venkov, Břeclav).

Lokálně střední výskyt **blýskáčka řepkového (*Meligethes aeneus*)** byl zjištěn na okrese Znojmo (Jaroslavice, Tasovice nad Dyjí), Brno-venkov (Kuřim, 24.4., Smolín, 26.4.), Břeclav (Boleradice, Horní Bojanovice, 24.4.), Brno-venkov (Moutnice, 24.4.), Uherské Hradiště (Kněžpole, 23.4.). První výskyt imag na vrcholovém květenství byl zjištěn v okrese Vsetín (Kunovice, 23.4.).

První výskyt vajíček **krytonosce čtyřzubého (*Ceutorhynchus quadridens*)** v řapících listů byl objeven na okrese Brno-venkov (Branišovice, Smolín, 23.4., Kuřim, 24.4.), Kroměříž (Kotojedy, 24.4.), Břeclav (Horní Bojanovice, Boleradice, 24.4.).

První výskyt vajíček **krytonosce řepkového (*Ceutorhynchus napi*)** ve stoncích byl nalezen na okrese Brno-venkov (Branišovice, Smolín, 23.4., Sentice, 24.4., Kuřim, 24.4.-ohniskový silný výskyt), Břeclav (Horní Bojanovice, Boleradice, 24.4.).

Pozorování imag krytonosců se provádí dvakrát týdně ve 2 Mörickeho miskách nebo na 2 žlutých lepových deskách od dosažení maximální teploty 6 °C do zjištění maxima náletu. Optické lapáky se umístí na protilehlé strany, nejméně 10 m od jeho okraje směrem do porostu. Mörickeho misky se naplní do ¾ vodou, pro snížení povrchového napětí se kápne do každé misky saponátový prostředek. Proti zamrznutí se může přidat lžíce kuchyňské soli.

Ošetření se provede při průměrném výskytu 5 a více brouků na 1 misku za 1 den, u krytonosce řepkového (*Ceutorhynchus napi*) při průměrném výskytu 3 a více brouků na 1 misku za 1 den.

První výskyt imag **krytonosce šesulového (*Meligethes aeneus*)** v Mörickeho misce byl zjištěn v okrese Zlín (Spytihněv, 22.4.).

Výskyt dospělců na rostlinách se pozoruje 2x týdně od začátku květu do konce květu na 50-ti rostlinách.

Chemická ochrana proti šesulovým škůdcům se provádí dle růstové fáze a prahu škodlivosti: do BBCH 60 - práh škodlivosti 1 brouk/1 rostlina

od BBCH 60 - práh škodlivosti při nízkém výskytu bejlomorky kapustové 1 brouk/1 rostlinu při silném výskytu bejlomorky kapustové 1 brouk/2 rostliny

PASTVINY, LOUKY, TTP

Silný ohniskový výskyt **hraboše polního** (*Microtus arvalis*) byl zjištěn v okrese Vsetín (Kunovice, Lhota u Kelče, Loučka u Valašského Meziříčí, 23.4.). Střední ohniskový výskyt zjištěn v okrese Zlín (Vizovice, 25.4.).

Pozorování hrabošů se provádí v porostech o výměře větší než 5 ha na počátku a na konci vegetace. Zjišťují se počty užívaných nor (nory s čerstvými výhrabky nebo pobytovými stopami) v přepočtu na 1 ha a to na základě 4 průchodů o šířce 2,5 m a délce 100 m, resp. cca 140 kroků (celkem 4 x 250 m² = 1000 m²) a vynásobením 10x.

Ošetření se provede v případě zjištění středního výskytu.

období		Početnost (ks užívaných nor)		
		slabá	střední	silná
jaro		10-40	50-200	210 a více
léto		10-200	210-600	610 a více
podzim	Ozimé obilniny, řepka letošní vojtěšky	10-200	210-600	610 a více
	Starší vojtěšky, jetele, TTP, louky	10-400	400-2000	2010 a více

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 56-57 BBCH)

Růstová fáze: jednotlivé květy se začínají se od sebe navzájem oddělovat, ještě uzavřené (fáze zeleného poupěte) až prodlužování květních (korunních) lístků, kališní lístky slabě otevřené, korunní lístky sotva viditelné (stadium růžové poupě)

Na lokalitě v k.ú. Nosislav, kde je umístěn lapač askospor **strupovitosti jabloně** (*Venturia inaequalis*) bylo zjištěno uvolnění askospor dne 20.4.

Ochranu je možné provádět preventivně nebo kurativně na základě sledování průběhu infekcí, příp. jako kombinaci obou systémů – před květem se ošetřuje preventivně (méně intenzivní růst, nižší teploty), po odkvětu kurativně.

Při preventivní ochraně se ošetřuje průběžně po celé období primárních infekcí, tj. od vyrašení do června v intervalu (5)7–10 (výjimečně 14 i více) dní, dle průběhu počasí (využití krátkodobé předpovědi počasí). Maximální intenzita ochrany musí být v období největšího nebezpečí infekcí, od fenofáze růžového poupěte do doby přibližně 1–2 týdny po odkvětu. Interval mezi postřiky by měl zohlednit infekční tlak, intenzitu růstu a možnosti použitého fungicidu (reziduální účinnost účinné látky); mechanismus účinku: kontaktní přípravek – možná smyvatelnost při intenzivních dešťových srážkách (nechrání nově vyvinuté listy), systémový a lokálně systémový přípravek – snížená účinnost až neúčinnost za nízkých teplot. Při kurativní (postinfekční) ochraně se ošetřuje po splnění podmínek pro infekci. K ošetření musí být použity kurativně působící fungicidy, lépe však kombinované fungicidy nebo případně tank-mix kombinace (systémově a kontaktně působící účinná látka), při jejich aplikaci je třeba důsledně dodržovat doby kurativní účinnosti. Další ošetření se signalizuje po infekci, která vznikla šestý nebo další dny po předchozím ošetření.

První výskyt larev **svilušky ovocné** (*Panonychus ulmi*) na listech zjištěn v okrese Zlín (Žlutava, 25.4.).

První výskyt larev **mšice jabloňové** (*Aphis pomi*) na listech zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Zlechov, 23.4.).

První výskyt larev **mšice jitrocelové** (*Dysaphis plantaginea*) na listech zjištěn v okrese Zlín (Žlutava, 25.4.) a Uherské Hradiště (Zlechov, 23.4.).

První výskyt imag **mery skvrnité (*Cacopsylla pyri*)** na zelených pupenech byl zjištěn v okrese Vsetín (Kunovice, 23.4.).

První výskyt imag **květopase jabloňového (*Anthonomus pomorum*)** na větvích byl zjištěn v okrese Vsetín (Kunovice, 23.4.). Poškození pupat zjištěno na okrese Brno-venkov (Řečkovice, 24.4.).

První výskyt **housenek slupkových a pupenových obalečů čeledi Tortricidae** v květních růžicích byl zjištěn na okrese Znojmo (Hodonice, Hrádek u Znojma, 25.4.), Zlín (Žlutava, 25.4.). Lokální silný výskyt byl sledován na okrese Znojmo (Hodonice).

První výskyt housenek **píďalky podzimní (*Operophtera brumata*)** na mladých listech byl nalezen na okrese Znojmo (Hodonice, Hrádek u Znojma, 25.4.).

HRUŠEŇ (RF 54-57 BBCH)

Růstová fáze: zelené špičky listů vyrůstají asi 10 mm nad nad šupiny pupenů, oddělení prvních listů (stadium myší ouško až prodlužování květních (korunních) lístků, kališní lístky slabě otevřené, korunní lístky sotva viditelné (stadium růžové poupě)

První výskyt imag **mery skvrnité (*Cacopsylla pyri*)** na zelených pupenech byl zjištěn v okrese Vsetín (Kunovice, 23.4.) a první výskyt vajíček na květních pupenech a stopkách byl zjištěn v okrese Zlín (Fryšták, 23.4, Žlutava, 25.4.).

První výskyt **housenek slupkových a pupenových obalečů čeledi Tortricidae** v listových růžicích byl zjištěn v okrese Zlín (Žlutava, 25.4.).

Peckoviny

MERUŇKA (RF 63-67 BBCH)

Růstová fáze: asi 30% květů otevřeno až vadnutí květů, většina korunních lístků opadá

První výskyt **moniliové spály meruňky (*Monilinia laxa*)** byl zaznamenán lokálně v rámci okresu Břeclav.

Preventivní ochrana registrovanými přípravky se provádí na začátku kvetení a při dokvétání, pokud jsou v době kvetení vhodné podmínky pro infekci (deštivé počasí a teploty pod 13 °C). Významnou součástí ochrany je odstraňování a likvidace napadených rostlinných částí včetně plodů.

První výskyt **housenek slupkových a pupenových obalečů čeledi Tortricidae** v květních růžicích byl zjištěn na okrese Znojmo (Těšetice u Znojma, 25.4.), Břeclav (Vrbice, 24.4.). Lokálně střední až silný výskyt housenek (Němčičky, 28.4.).

SLIVOŇ (RF 59-65 BBCH)

Růstová fáze: bílé nebo růžové korunní lístky většiny květů tvoří úplný balón (stadium balónu) až plný květ, nejméně 50% květů otevřeno první korunní lístky padají při dotyku

První výskyt dospělců **mery ovocné (*Cacospylla pyrisuga*)** na vyvíjejících se květních pupenech byl objeven na okrese Znojmo (Těšetice u Znojma, 25.4.).

První výskyt housenek **slupkových a pupenových obalečů čeledi Tortricidae** na listových růžicích byl zjištěn v okrese Břeclav (Němčičky, 26.4.), Zlín (Žlutava, 25.4.).

První výskyt imag **obaleče švestkového (*Cydia funebrana*)** ve feromonovém lapači byl zjištěn v okrese Břeclav (Němčičky, 24.4.), Hodonín (Vnorovy, 24.4.).

Imaga létají ve dvou vlnách. Proti první generaci je třeba zasahovat jen v případě nízké násady plodů. Proti druhé generaci se doporučuje aplikovat registrované insekticidy za týden po vrcholu letu samců do feromonových lapáků, při zjištění nejméně dvou vajíček na 100 náhodně odebraných plodech.

První výskyt housenek **píďalky podzimní (*Operophtera brumata*)** na mladých listech byl nalezen na okrese Znojmo (Těšetice u Znojma, 25.4.), Břeclav (Němčíčky 24.4.).

První výskyt **pílatky švestkové (*Hoplocampa minuta*) a pílatky žluté (*Hoplocampa flava*)** na bílých lepových deskách byl zjištěn na okrese Břeclav (Němčíčky, 24.4.), Znojmo (Hrádek, 28.4.). Silný výskyt dospělců vyhodnocen na okrese Břeclav (Němčíčky, 26.4.). První výskyt vajíček zjištěn na okrese Břeclav (Němčíčky, 26.4.).

Ošetření proti dospělcům se zahájí bezprostředně po zjištění prvního výskytu imag na lepových deskách. Další možností je ošetření líhnoucích se housenic na základě sledování výskytu a vývoje vajíček. Optimální doba pro začátek aplikace nastává v době, kdy se alespoň u 50% vajíček objeví červené oči vyvíjejícího se zárodku. Tomuto stadiu přibližně odpovídá i teplotní suma SET (h)=1900°C měřená od začátku kalendářního roku.

RÉVA VINNÁ (RF 09-11 BBCH)

Růstová fáze: rašení letorostu, zřetelně viditelné zelené špičky letostů až 1. list je rozvinutý a odkloněný od letorostu

První výskyt housenek **různorožce trnkového (*Peribatodes rhomboidaria*)** na rašících pupenech byl objeven na okrese Znojmo (Hrádek u Znojma, 23.4.).

Za oblastní odbor Brno zpracovala: Ing.Kopřivová Eliška